

1683.

Riesbescheyvin

Van .....

mit Leuwarden

naar Engeland

Frankryk

1608
29^e May

It was vintyent leschonds
t drie en tachtentig
den eersten dagh van Mey
sijn wy van Leuwarden
getrocken nae stattingen
nae dat ick van alle myne
Oronden myn affbejdt
hadde genoomen en sijn wy
dat avonds tot stattingen
gekoomen alwaer wy snaggs
blaver in leuvenborgs by de
gauen tot stattingen en
Des anderen daegs sijnde die dach
mijn sijn wy van stattingen sijn
kide mit de veerman op
Amstedam en sijn die vrydags
sijnde die 5^e aldaer gekoomen
en aldaer sijnde sagen wy
daer twi saugor de welcke gees
te misbraken en diergelijke mis-
kembtejten gebruikt hadde

en bebrochen des anderen
daags met de twaelf
feuit op Blaudegraven
en aldaer was een secepp
waer mede wij boezig op
ter souw alwaer wij des
avonds quamen tot om
en sagen daer de beste
kerke dwelke de beste
is van gans Hollandt was
in toe glaefer sijn die oien
de 100000 guld: gedroft
gaden of se bet om ^{te} sieren
mits souden galden souwte
beduyden staen. en ver
troken wederom des anderen
daags den 21^{en} morgens
om 2 uur mit een luyd
of ketterdoon, alwaer
wij om 4^{en} uur quamen
sijn gant tot ketterdara
een bronnen. gblorck wij

en bebrochen doen om
te wij wederom met een
secepp op den Briel en qua
men daer des avonds tuffir
43 5 4 In als wij dat quamen
sijnde 17 maendagz Quaden
wij dat d. c. pacquet boot
op Starwick niet verden
voer als woendagz so dat
wij genootsacht waeren al
des anderen daags den 21^{en} sig
te Solijven als dan gingen
wij 12^{en} mit een wagen
van den briel op Hellevoet
sluis alwaer wij de secepp
besagen daer tromp mit
nietgaen souw 3 ook bet
sijne deen draegt waer op
den Admirael de ruiten is
doot gescooten want sou

~~van de forme~~
 ne dat ^{voon} ~~voon~~ ^{Anguista}
 op de kust van Sibilien
 en waerdy alle wel gemon-
 teerde Schepen tot dertien
 in t getal, als wy wederom
 in dit briel quamdy was
 met wy dat de pacquet boot
 van Starwied aly gekomen
 was sijn wy dat andery
 datge ^{dit} ²² traectet wy gegittet
 Gadedy om toudt datge
 met dy novent noent oost
 windt oider Keyt gegae
 met styve Roette en glas
 my des andery morgedytom
 Annotatijs sijn tot Starwied toudt
 renovate by mensdy denken mit
 memorianen eender is oodr geoard.
 Englis
 1700

22 22

23 23

In dadd als doer goed gesel-
 seap by ons als den ^{voon} ~~voon~~
 een van dylfen in den Boeffe
 laer met noch een loopman
 van Stamborgh waer inde
 wy over gingen en dadden brai
 plefien onderwelyens met dyl-
 andery s songen altemet end
 op t sijn en bespoogen walke
 der altemet eens traef door
 de ongeffinnheyt van de dory
 tamm jede see, en als wy an
 tot Starwied waerdy, waerdy
 daer yate Karaffen noys
 paerden soo dat wy genoot
 jaecht waerdy daer een dag
 in dat met stilte wady
 de deden daer andery niet
 als wat om te loopy

9
gaten. Alzander wat ^{an} ^{lij}
De lij of de lui ons, ^{and}
mit groote patientie den
morgen wederom beruagt
Zebende hadden wij de
keroffen waer inde wij
genoyte dat hadde dat wij
se nogd kregen, als dan
gingen wij wederom. op een

Don 24de pat den 24de 98 morgens troff
ben 4de en passelden door
kamfij en burabnes tuffen
die plaetsen anen seborze
gefigt en heft van Bergen
an dalen. t welck een sproopect
was en quamen doe tot Ma.
nytre en daer gehooren sijn
de dronken wij daer ons Al
twelck een goede aen-gena
dronk was, en ons geweldijg

9
verfriste en is in die plaets
seer smarig en doen wederom
voortgijgende door een seer plai
sante landdoms quam wij door
t welck een gemeen dorp
is daer door passert sijnde vrom
wederom en begaghtigs land
en reden over bergen en dood dat
t welck een seer gefigt we
daron gaf, weerdijg om gefigt
te worden, en quamen doe tot
Grimsted t welck al smet de
voortgaende over een quam, daer
door gepasseert sijnde quam
wij tot Colebester alwaer
wij pleysterdij sijnde an mo
stade maer seer smarig
twelck mit tever word wij
staet door die t gely wat de
in sijn moer om sijn d' d' d' d'

als maer alleenigh aen de
 eenesij gaet derin en hangt
 doer langs waer in en
 aen de kant seborne oeffen
 sijn in putten alwaer sijn
 aten by magnifiek en
 so goet als ick see myn
 liever nog in hollandt
 freulant gegeter hebbe
 met de seonste groene
 baentjes vande weerelt sijn
 de 24de dag van Mey en
 de lyk daer $2\frac{1}{2}$ wintjes geplij
 tot Sobbede vortvick by
 wederom door een play
 sant salst 3 quans in der
 oorp Stanwig gredent
 ligt mit gipert medes
 seane schijfant 3 reddt

so al voort door framdy-
 Gal, Eaftervordt 3 quans
 doer des avonts tuffel feur
 en achten tott vuytham
 alwaer wy des nags bleev
 twolk twold 3 dertig dacht
 sebe mytly van stanwig
 aflijt, 3 gingen doen weder
 om des andren dachs den 25^{en}
 van vuytham af twolk mer
 3 lompse doorp wat mit
 wederig sijn te d'bal
 3 passetruy dovndel doorp
 staffels prindel, springen,
 3 der kleyn bleijde helmigat
 gmaemt en sijn alle in
 playfante landedornod weder
 duy om gesien te worden

als maer alleenigh aen de
eney gact der rivier Ruy-
dege langs waer in en
aen de kant seerne oeffen
ijn in putten alwaer sijne
eten by magnifich oeffen
so goet als ick see mijn
levez nogh in Hollandt
briestant gegeter hebbe
indt de seonste groome
baentjes vande weerolt sijn
28^e dag van Mey en
e lyk daer 2 1/2 pintjes geply
ort Lobbesse vortrocken wij
wddrom door een plaj:
ant ledt

11
soo al voort door Franckryck =
Gal, Eaftervordt, & quam
dod des avonts tuffen seer
en aecten tot Wytgam
alwaer wy des nages bleev
twelk twed 20 dertig dacht
sebe myt van Franck
aflijt, & gingen doen weder
25^e 3. om des andren dachs den 25^e
van Wytgam af twelk maer
ij lomp dorps was mit
werdich Gidre te daly
& passerdag doornel dorps
stafeld produd. springer,
& des kleyn bleed belmefot
en bin alle on

mit om der seborner ge-
 bouwer wille die daer in
 sijn want sijn maer alle
 sloegse mijdrabde sijn
 maer om der seborner
 plijfante situasie der
 piadse sebor sijn
 ad googe bofagtie Berg
 I staded brood op berge
 twide sijn smakelijck was
 te sijn dooge Canaluisd
 sebelmagte moordnades
 waergh alwade mbring maer
 in die de passagiers goe
 ydelschap by sijn lobbed afpe-
 set wordet wij goet ydelschap
 gollend waergh wil sijn
 in die t hant op adre ka-
 mer siddet wdt goet ge-

weder en liete ons seijlich
 passering, daer door gepasse
 sijnid. quam wij tot mor-
 get juyd, Engdston
 Alkomsa sijnid, Sebenfeylde
 I quam die tot boort
 waer alwade wij pleystert
 I want adte s mndage sijn
 de wij klen flock op den
 googe berg als wij goe-
 te siddet ginge wij wader
 om op de wagh de passie
 de door Brunford twide
 ook de flectie is int
 gange van de playfante
 Berg, I door strassford
 twide maer de darge is
 daer door gepasseert sijn
 de quam wij door

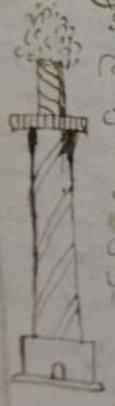

1755 Tot vrijdag was
an alle doopst. & flek
die ik nog in Eng
mit ~~was~~ Gaded tot
og God gesien is qua
die op de vloer
rijale brieven wgs tot
nd 3. Tot Londen gekoont
de hebben wij gelogiet
de Throckmorton Street
de goede globe actien
koninkelykheid konink, & gel
alles gesien wat in Londen
ab te sien als naadlyk
hoor alwair in wij dooft
de koning's kanton,
de groot koning, die by
mijte kragt of gelidde leed
dronk

met te sien, door wair
gekoopt sijn de geringe wij
voor by de hande der kon
der by die zyn konink
Majest. van groot Britanni
en nad die loof stoude wair
van wij de jager koud
gequadt, daer voor by gegag
sijnde kwam wij door de
namo gantje alwair wij ontk
quam voor edinge sijn
lij, wair agter wij jager
de koning's kroon & segepte
de wair op de kroon
sijnde de wair op de kroon
byhande sijn sijn stoude die over al
benede de konink konink stoude
groot koning
reij pykroy. gekost sijn, tot 12 tonne
goudt kollegete & de wair
van de konink konink

* sijn de
groot koning
reij pykroy.

lyk heb doe gingez tuz Nadde
 om onder in pleyingz gine
 dat az in wazg zomb alwa
 ook waz settige dui fent
 man fawiaffz fowidz
 dat gelfde edelhe gingez
 sey op de pyramyde fo als
 fo aldade gnuodint wordt
 fydere teyke dat op die plakk
 dert de bunt begering is
 dat der 20 bederz fbrandin
 I over de tuzdachtige dui fent
 ginfen,) fym ge bunt van fter
 ab Benthemer fteem twilke
 faw marifia waf d woude
 godlyk az ftracht is als omz
 dat gus bouz in it kran
 op der int widdz indel fuz
 op die az wadub gade
 fat faw met az gowelidz gong
 de gat wolk faw fwey

lyk fegor alb miz dadr
 bouz op wab d van wade
 de goudt fagz alb wuz dit
 in gelfde edelz gingez tuz
 suadmidages nat dde klinge
 park alwade wuz wolk fion
 ad rugelfge dardz fagz
 fydere ^{hooft} groot plin wade
 in de alle mougere in dme
 in gadt d woude fym abid
 d andere bouz wad wau
 faw goudt lufpelt is
 d fym dultoz beget dadr
 woude om dat plin gog
 twilke az fegom gelfge gade
 d is got feller in fuz felf
 wuzt wolk adidz mit ad d
 out gbowe mit wadidige
 faw kof fegidz d gingez
 daz in wot woude ad
 faw

Ik heb door ginge wij weder
in over de pleijung quamen
dat er in wasser een alant
of voor settige duijst
van saouaffij stoude,
at gesien ebbende ginge
ij op de pyramydt soo als
d aldair geuoert wordt
sijnde en teyke dat op die plaats
dort de brant begonne is
od der zo heetke branden
over de tagentige duijst
sijne,) syn ge boue van fier
al Benthemer steen twilke
soo magnific wal is vout
gelyke en stoude is als over
dair gans boue in ik kan

12
lyk sejon als nu dair
boue op was is dan weder
de geuort sage, als wij dit
in gesien vader ginge wij
snaedmidgee, wat deo. Kuning
park alwair wij veel sejon
in Engelfed dairde sage
sijnde ^{de} groot plein vout
in de alle morgen om sijn
in gadt.) vout sijn aede
is andere boude wat van
ij en geest luffde is
ij sijn dulleit legte dair
rontom om dat plein een
twilke en sejon gesigt gelyk
is is dat dulleit in sijn sijn
niet veel ander, mit alle is

staten bevoegde om de fidele
 te addeffieren. Men dat men
 vader en moeder in zijn bezitting
 wijfde 40 tuchte fidele gelayfde
 is te fidele, dat gedad gelayfde
 de ginge wij weder over de
 vinder led ginge was de maaltijde
 de gausse tijde de stat door
 waadde & eorvader dat de stat
 buchtig weegde lauge was t
 wille wij ook goudgafte be
 aodde want als wij aut
 roest ende waerd moegte
 wij als karos kunge die ook
 vider broget az ook quante
 for mede gade wij ook gonge
 door de stat want fidele fidele
 ongemakelike fidele in
 lande for dat waanere gy
 niet onder de quise gade
 gy alle fidele dervin wat
 te ad in lye gade, des wijde
 fidele dat de fidele lye aldat
 met gong fidele vider de fidele
 gong tuchte altyt gait als
 of

dit gadeffieren die de lauge
 de fidele dervin vinder
 als waest in lande quam
 wijde met de karos dat
 deige padele led over ook
 az als lye gade, gelike by
 hand als van fidele galle
 der gelike deatled waerde
 dat over fidele ginge by uge
 & van az fidele vander
 waerde broget met gade
 outdeltijde om gade te waerde
 door dat waerde dat gade
 vinder waerde, & aude
 vinder de 20^e ginge
 wij aude om waerde & befaet
 dit waerde tuchte magnifice
 van lye id ginge met als
 de konge lye & waerde
 de door waerde tuchte az
 fidele gade gade id alande
 te ad by dervin gy
 konge waerde, en gade dan
 door waerde met lye
 waerde

29^e
 29^e

op hout wauddly ^{alder}
om op de fawen yldin
wader op fawen jingel
lied bawen fady, ^{indat}
door hooft met wader
en de ydte faw goot
by dringde boayduboy
twelk mede fadyge fegat
al Loudens s nadindags
ginge wy wader om
wauddly al quamy doer
yaffeluy woor by de Cam
indie van de fawtog
van fawte wader wy wafelitte
de into gadu al ginge daer
twelk is fegoen gefigete
de 4 Juny ginge van
Merken

25
wolk op de fawderling
met gode gefiglet al fegon
gemacht worden, als wan
mede 't wader op ^{de} faw
is feidte fe met de faw
en in de wader hant ylar
teft dader. faw idy faw tot
hant in legger hant, als t
dader in id fluter fe de de
wy tot, al wader 't wader
dader mit, faw legger de faw
en op het drogge twelk
op de faw coummed manied
geficht, dader ginge wy de
vander al quamy tot faw
mits alwader wy faw s de
ines ^{al} honyquint

doe by elc fess ^{enige} ^{lag}
 of de wolke ^{in de}
 warden licht ^{was}
 frady ^{enige} ^{was}
 in des ^{was}
 logno ^{was}
 do fiet ^{was}
 gaub ^{was}
 instrument ^{was}
 gely ^{was}
 t frady ^{was}
 ander ^{was}
 gely ^{was}
 om ^{was}
 wady ^{was}
 t fady ^{was}
 hounige ^{was}
 fruk ^{was}
 walt ^{was}
 van ^{was}
 wady ^{was}
 wady ^{was}

28

28

gduontdort in ^{was}
 walt ^{was}
 van ^{was}
 gely ^{was}
 wady ^{was}
 den ^{was}
 hien ^{was}
 van ^{was}
 heb ^{was}
 die ^{was}
 stamtingeourt ^{was}
 dages ^{was}
 walt ^{was}
 de ^{was}
 hofstelyke ^{was}
 hegt ^{was}
 van ^{was}
 middags ^{was}
 dore ^{was}
 wady ^{was}
 fady ^{was}
 y ^{was}
 admirabel ^{was}
 in ^{was}
 get ^{was}
 t ^{was}
 wady ^{was}

den 5 Junii

29

in des koninghe Astron
logie woont alwaer gij
de siet zoologie die
gancs jaer ganc (3) in
instrument was in
gij kunt sien want
t frach of lichte was
wifer sal dat gelyc
gelyc ginc en weder
en nad onse sluyt
wayer nad Outfort
I judge dat en niden
koninghe sijs van 120
franch twelke en niden
valt van en sijs was
vanden coninghe te
vanden coninghe sit

Der 5 Junij

gelyc (3) dunders
vanden coninghe sijs
den wij met ons sesen teyden
van londen ^{na} Windfor alwaer en
des avonds quam en en passen
den door enige dorpen en door
Hamtingcourt alwaer wij s mid
dags eten (3) doren s koninghe
pallijs sagen alwaer in sijn oer
de seutien goudet kanden en
kroftelike taxator en anders
legt get in sijn selst niet frach
van daer vertoorden loy suade
middags door enige playfante
dorpen (3) quam des avonds tot
Windfor, in t adn koonen Stout
sijn get pallijs van den koning
en en coninghe berg twelke en
admirabel sagon gesiget gaest
in de walley alwaer benden
get Caftell get Alch layd
(3) blyd de vinder de tamen
woedten get pallijs gela

194

Dit is wederom te paerde en
 mijn s' avondts nad dat
 strige plaatsjes loadorij
 ferdit tot Oxon (valgo Oxford)
 twelck een plaatsje is als
 Franquiere na mijn oog
 so groot omringt mit
 mijn dit is een plaatsje
 in t aenkommen mit ontal
 lyke torens en sijn in dat
 plaatsje de stien Collegia
 waeronder een is die de
 voornaemste is, en heet
 in d' summe genant Corpus Christi
 Ecclesia) waer in ontal
 lyke balle waretlyken sijn
 te sien als voor eerst
 in magnificque Bibliothek
 waer by die van Leyden
 en Franquiere te samen
 in een soudeu om trent een
 vade part van nyetmak
 en in seuderlyt staen als
 thansoken die nyet steken
 de manuscripta die
 ons

alle samen toonden dat dit
 een lust was ontzien als
 ook toondense bus het eerste
 boek dat gedrukt was als
 waemmer de druck kunst
 eerst was mit gevonden, en
 ook sebrift twelck op bast
 van boomde geschreyt
 was en op so danigen sathen
 dat dit seer te verwoude
 was waermer men mi sulck
 een brief souw sebruyen
 men souw een dalt jaer
 wend hebben want de
 letters waermer mit dit
 sathen van danden Catt
 ten apen paerden bolde
 en lijfen so dat daer
 nyet staet te pershippen
 ren dat se in die tijde
 mit biele moette sebruyen
 geschreyt, als men de
 sathen nyet eldaer alle

uit bevels des konings
 Keijzers in Goutt en
 fterst daer konink Doctar.
 Dies de drie koningen
 van Frankrijk Scotland
 en Irland hadde overwinn
 dit Collegie so sy dit no
 men ik noemt een Acad
 emie of andere Collegie
 Academien want d'elke
 alle elck d'elke a' beestij
 professoer behalven die
 daer ik mi van sprake
 dewelcke de opperste is en
 heeft viers en twintig Pro
 fessores, dese is gesticht
 van koning Jacobus de
 tweede, de welke secht
 nae t'leven staet, gegoten
 in metael, nae dat wij
 van alles hadden gezien
 den 9 Junijten wij sanden den 9
 den negenden Junij ten
 den

middagge mit oxfordt gert
 den enquamit des avonds
 tot Cystien alwaer wij des
 nagts bleven en s morgens
 den 10 Junij den 10de vertrokken wij
 en parkeerden doen eenige
 dorpen die jaer miserabil
 waren niet waerdig die
 te verblijven en aten noch
 en hadden tot nagt toe mit
 anders geeten op de gans
 ede reis als t'overnael daer
 scholders matton of scap
 scholders, en quamen saven
 tot Bristol. t'welck gele
 gen is tusfen gewelrige
 hooge bergen dewelck
 geven rookrijt witrijt
 smit kool en tin wij pa
 serden dicht aen de stad
 door diepe klooven die
 stroomen welke alle
 samen rood en wit

bielofels der Kroonen
kers in Goudt en t
rt daer Konink Dierick
Dierick Koningen
n. Gransryk Scotlant
Hilant hadde overwonden
Collegie soo sy dit uo:
n. ik noemt een Acca
id of andere Collegien
demien want debbz
e elk dertier a' verstant
ofesfoud behalven dese
er ik mi van sprake
welke de opperste is en
est vier en twintig Pro:
esores, mede is gesticht
in Kenings Jacobus de

middeges uit oxfordt gert
den enquamit des avonds
tot Cysistens alwaer wy des
nachts bleven en s morgens
den 10 Junij sijnde den 10de vertrocken wy
en parseerden doen eenige
dorpen die seer miserabil
waeren niet waerdig dier
te verhalten en aten noch
en hadden tot nacht toe niet
anders geeten. op die gans
ede reis als twemael daer
scholder matton of scapi
scholders, en quamen savy
tot Bristol. t wild gele
gen is tusfen gewildige
googe bergen die wild
geven Roodkryt witkryt

te aerdē was en ^{roode}
 fershter, waer ⁱⁿ ^{roode}
 myc seer brecke ^{is}
 is en nae datsē gebraē
 is iffe seer wtick en
 is dan roodt krydt alfor
 medde dit ander kryt
 het cool en tin wort
 igt horribē afgronden
 gebaelt waer van my
 ferichte in te gaen, en
 ook soo raedden die hi
 dit ons af dat wy dar
 niet souwden in gaen
 onder ongesonder dan
 pēn willen, dat intidē
 licht en krankheit
 kost nae krygen. ^{Wes-}
 haben ick besolwerde
 daer niet in te gaen,
 en 11 Jun. 3 and dāer saegs d'11
 gingen wy Bristol
 braef door wandelen
 en bevonden dit nae
 ons.

oogh so groot te vofsen
 by nae als Rotterdam
 en is in medden doogd
 aende S. O. sij intē af
 hangende als aende N. W.
 sij aen welke kant be-
 kans half tot de mid-
 die van de stat gaet
 de rivier de Swon door
 waer oover een brug
 legt viel swaerder als
 de brug over de rivier
 de Tames tot London
 en is oock veel noot
 sake lyker dat hy swaer
 daer en sterker moet toe-
 sel als die van London.
 want het waeter valt
 daer soo subyt af en
 was soo subyt vorder
 com

werde was en ^{Roode}
steen, waer onder som
e seer breke stien
nae datse gebrant
se seer swick en
in roodtkrijdt alfor
de het ander krijt
ool en tin wort
horribel afgronden
elt waer van my
ste in te gaen, en
soo raedden de lui
ons af dat wy dat
souden in gaen
en ongesonderd
swillen, dat int
st een krankheit
nae krygen
en ich behouderde

35
voogt so groot te wesen
by nae als Rotterdam
en is in midden voogd
aende S.O. sy indraef
hangende als aende N.W.
sy aen welke kant be-
kans half tot de mid-
den van de stat, gaet
de rivier de Swon door
waer over een brug
legt veel swaerder als
de brug over de rivier
de Tilms tot London
en is ook veel noot
sake lyker dat hy swaer
en sterker moet doe

Dat het bykans
 culeus sijnt te
 want de een oogen
 blik staet het
 dat gy van de wal af
 garden kunt in waer
 en die ander oogen blik
 sijnt het te sijn een
 afgronck, + wilk ick
 door oogen hebbe gesien
 en ginghe doen oock sijn
 de middagds op de Dins
 mant bergden soo se
 noemen by vonden
 oock genoeg, maar wat
 manquet door negd aen
 sy waerden niet sijn,
 dese berg is soo sooge
 dat gy nae beneden moet
 sijn als gy nae de spits
 sijn van de toornen wilt
 sijn by telkens een
 en twintig kerken
 waer onder twee lat

37.
 Oracle sijn, onder dese
 berg beneden loopt de
 rivier door en als gy
 daer beneden siet gelyc
 giet als of de rivier onder
 wide berg door loopt.
 maar sient een sijn
 gy sulder niet in sijn
 wapen van beide vande
 berg sijn het selfs
 godprobeit man kest
 niet de uwe kraeght
 daer niet in wapen
 waer van af wy sagen
 het moeste gesicht
 dat in gans Engclant is
 ga ick geloof in gans
 Europa geen bettere als
 dat verbruyt in de stat
 over de rivier is op set
 selste fatsoen als

Dags tot Exeter
 De 29 redelick 24
 daer. Erdenen wij
 middags 5. quamen
 laet tot Maedenbaed
 wij 3 nachts bleven
 die van Windsor 1/2
 engell. is gelegen van
 de Strooken wij
 en quamen 3 middags
 groot Brandfort
 een mij plaetsje is
 wij spysden
 wij sadoon gespijs
 die wij een
 tot Westminster
 seorden so voort
 weder toe en
 in de Cromorton
 wij sanderdaags
 die der 16
 die is gingen
 sijn 3
 at van
 en slyt klein

23

De 29
 23
 23

niet gefortificeert
 lyk rogt
 een Stadeller
 seer heer
 doch seer klein
 Leegen wij
 seer so eens
 Chatham alwaer
 de besagen
 die de Koning
 leggen onder
 het seip
 so schoon
 wijt gesneden
 en van binnen
 en list was
 stond achter
 Dags Me
 als de secon
 dede so
 ken niet
 gingen wij
 paerde na

's avonds ontrent 8
 vordent tot Gravende
 doen aten wij wat
 ging. In vordetrom te
 voort nae London en
 men 5 anderen daegs
 de 12de gers on 7 d'ijrt tot London
 mijn als doen ging ich te
 en sloop tot smiddag
 In nae de middag gingen
 wat wandelike in 1ste den
 per 5 anderen daegs
 nae de laest p'riduati
 gingh ich bymijn heer
 sijn excellent. Citters
 gingh 5 anderen daegs
 nae ^{mijn} affkejet ge
 nomen Saddle van alle
 gode vorinden mit
 de Laros op Dover
 en

pasfeerden door vordetrom
 door enige plaesant dor
 pen en quamich 3 middag
 aen en plaesje genaemt Dert
 fort alwaer wij doen wat spij
 den en naeat wij wat hadden
 gegeten gingen wij wederom
 op de wagen sitten en pasfe
 den effen bronnen Gravende
 door tot dat wij endelyk op de
 weg quamere de welcke wij
 vrydag te voren waerige
 passeert nae Batten en qua
 men als doen door Batten
 en Roebeste en is de rivier
 de sidding luyden de
 beide plaesjes waer een
 waerere soare brugs is
 gellegen alsoe swaer
 wach als die van London
 en pasfeerden noyde door
 kleint plaesje mit indet
 alder te Thalen tot

Avonds ontrent 9 u
wederom tot Gravende
doen aten wij wat
gingen wederom te
boot nae London en
men 3 anderen daegs
gens on 2 uijt tot Lond
als doen ging ich te
en sleep tot middags
Ina de middags gingen
wat wandelen in St
per 3 anderen daegs
nae de laest predicatio
gingh ich bymijn heer
sijn excellent: Citters
gineh

93
passeerden doen wederom
door enige plaesantel dor
pen en quamden 3 middags
aen en plaetsje genaemt Dett
fort alwaer wij doen wat spys
den en nadat wij wat hadden
gegeten gingen wij wederom
op de wagen sitten en passer
den effen boven Gravende
door tot dat wij endelyk op de
wegh quamen door welke wij
vrydags te horen waeren ge
passeert nae Battam en qua
men als doen door Battam
en Rochester en is de rivier
de schiedinge tussen dese
beide plaetsjes waer ons an

14.

den 19
jun.

wy s' avonds tusschen 8
 en achten quamen tot
 sittingboorn t' welk
 een gemien slycht dorp
 is en van daer vertre-
 ken wy wederom s' avonds
 ten daegs synde den 19
 getuindes, smorgens
 goettijd om vyf uyr en
 quamen s' middags tot Can-
 terberri alwaer wy at
 synde het bishops-
 bisdome en forch het an-
 ders s' nachmiddags ging
 wy in de kerck naedi
 het ons voel expres was
 gecommanderet dat
 men de kerck voor al
 moet syen als synde de
 voornameste van gans
 englant t' welk inder
 eardt

ook bleef want is so
 groot en so royael ^{A. 5^e} stemmen
 dat het te verwonderen
 staedt en jaeren in die
 kerck een plaets alwaer
 koning Hendrick de 4^d
 geestigeert is door ordre
 van den paus en moeste
 gaden blootsvoets van doer
 tot Canterberri blootsvoets
 twelk hier groote nieren
 gaens is dat seer fier
 pe grondt van stenen
 ich geloof niet dat dese
 Lodewick de seertiende
 dit doest daer soude nae
 staen om door ordre
 van de paus sig tot
 cantberri te laten
 castigere, en sagen

De de stoude staen daer
 de abts biscop in geman
 wordt, en sagen ook
 veel antiquiteiten met
 handel om hier alle te
 beschrijven en handate
 vertrouwen huy suade
 middege en quamen sa
 and om les mir tot do
 en is een klein plaats
 it een de een se een
 Cartel te wel gebout is
 en se segden van Julius
 Caesar en laij seer bogd
 so dat ick handaer wort
 de eerste roys vrankryk
 sage en moesten als den
 vuyten tot o avont dalf
 hien en een het bouwen
 was om dat te seerpt
 jaar 3. julyen als dat

dit 20
 juni.

Jaep dien selvin wout
 en quam in 5. andertn diegs
 na demiddagge sydd d'j sun
 tighsten tigen den avond
 tot Calais alwaer syde qua
 mer daer seer veel di ons
 tegens daer seer wilden
 aen land bringe en
 quamen aen ons seeppe
~~en~~ Jevmen en dat
 het seer sonk so dat
 wy genoochacht waten
 dat Canalij met degen
 en ander geoten daer te
 te staen, en lantke
 mende werden wy gen
 gesentert al droogte
 in case sachen en bod
 ken, inde stad kome
 de beoadden wy het man
 een pincrigs stouwen
 met te wisten en is gady

De middags om fier uer
weder die post onse
we loegh en quamen
vondts effen voor dat
de poort loegingh weder
tot Calais, s' anderen

den 22. daegs synde den twedten
juni moesten wy onse luyt
verstyten tot Calais tot

den 23. dat wy s' anderen daegs
smorgens beghot op en
pist quamen en passeren
den als doen door Bou
Lenois twelk maer
een slecht plaatsje was
de die gelegen met
hooge bergen omringt
en quamen s' middags na
dat wy door verscheidene
te ongefelic dorpen ge
passeren waren tot
monville alwaer wy
brat aten en synde
just vridags soo dat
wy niet

kosten kuyden als misp
rabelre frankryck. Was ich
voor mijn at niet anders
als droog broot en van dat
pacten wy ons ras loegh
en quamen s' avondt tot

Albenille synde de
gocffstadt van Picardie
alwaer wy des nagts
bleven dit is een bra
ve plaats synde nae
myne oegh soo groot als
leuwarden alwaer wy

den 24. s' anderen daegs bliven
ten keften een paer
pistolen elk de welke
in gans frankryk niet
beten worden gemaekt
en van daer naem den wy
s' Guirparden, en parden

den 25. daegs en quamen s' mid
daegs tot Ens alwaer
wy s' middags brat aten
en s

gingen nae den eersten
 soo gestroekt en y
 spoor eens op 204
 Hof alwaer Madame de
 Orleans was Medici
 netten ere waeren al
 achter de tafel en se
 gen de tafel godde
 staen maer door on-
 parfitykheit niet qu
 en gingen in de tum
 spatzeeren en doen qu
 gen wy wederom te
 paerde en quamen s
 avonds tot Dieppe
 alwaer wy 3 nachts bli
 ven en is een klein plaic
 se met een goeden haven
 vandaer gingen wy wederom
 den 26. Avont s 2 avonden dachs en
 quamen s avonts 27. Juni
 nae dat wy enige dorpen
 waren gepasseert alwaer

Wij

27
 Juni.

3 aanderen jaegs sijn 53
 bliuen en besagen aldaer
 als doen die kerck van
 Notre Dame alwaer in
 wy sagen het tridoor te
 staende in magnifiquē
 kortelike klederen ont
 den altaer te leggen
 met kortelike peerken
 en Diamanten versierd
 als mede sagen wy daer
 de beenderen van St. Soter
 en met andere van die
 Inakieren aldaer was het
 soo een ommeent geweest
 dat het not een mül of
 drie int rondt om de stad
 en niet een huis daer in
 die stad of daer om trent
 of was al besadicht ja
 zelfs de kerck daer wy in
 waeren was uyttermaten
 besadicht in een godde

gingen naar den eersten
soo gestroopt en yst
spoort eens op het
hof alwaer Madamede
Orleans was Medecin
niet en waeren al
achter de tafel en se-
gen de tafel goedt
staen maar door on-
parfitykheit niet quamen
en gingen inde tuin
spatseeren en doen gin-
gen wy wederom te
paerde en quamen 3
avonds tot Dieppe
alwaer wy 3 nachts ble-
ven en is een klein plaats
je mit een goeden haven.
vandaer gingen wy wederom

Jun 27.
juni.

3 anderen jaegs stil 5
bleven en besagen aldaer
als doen die kerck van
Notre Dame alwaer in
wy sagen het tridoor be-
staende in magnifique
kostelyke klederen over
den altaer te leggen
mit kostelyke peerlen
en Diamanten versien
als mede sagen wy daer
die beenderen van St Seve-
en meer andere van die
Inakerien aldaer was het
soo een omwender geweest
dat het not een myl of
drie int rondt om de stad
en niet een huis daer in
die stad of daer omtrent

Van de boom afgega-
 gen alwaer in de groot-
 ste kloek dange van groot-
 Europa de welke wijfe-
 gete en fagen de ftadt
 eens over en bevoonden
 fe nae ons oogd rimm
 foo groot te wijfen als
 leyden en s nae middagge
 gingen vry mit een con-
 man van Niens genatht
 wandtlen door de Capt.
 Desinga aen dem gertien
 mandiert was en gingen
 als doen in een Capneyn
 der clooster alwaer hit
 feer playfant was als
 mit feoone grote waa-
 derlingen en van oer
 gingen vry nae s koning
 Darlemptenis alwaer
 de van de delijc
 werd.

55
 een haetsker in Sadder
 fitten en wasghes twee
 andere affget de een
 korts en dat quam by om
 dese reddenen, daer is
 een gebruik in Notman
 dien datter alle die twee
 jaeren ten een de swaarte
 gevangens word losgelaten
 en wat swaardere gevangne
 wat bitterhoop by kan
 hebben om losgelaten,
 hi word daer van verbaalouge
 my die reddenen waerom
 dat sulc gefiet dat hoer
 in oude tyden een die
 daer in die Provincie ge-
 weest is dat alles bevoont
 tided en wisten geen rait
 omdat Oest van kant te hel-
 pen, als ten laesten
 wordt mien nist dat

56
een moordenaar die
op de gals gevangen was
en dog steruen moest
die witrde belofte
dat dier kost omfingen
dat hem dan t looten son
sijn gesonken en dat med
tot sijner gedachtenis als
dan alle jaeren de siont
gevangen sijn loslaten ge
lyk sulke in de historie
van Normandien nader is
te sien als se mij vertelt.
den en wiert dit sels
keer in lacht afgeset
omdatte en gevangen
was en waer geset
midt en om dat by gitz
kans sagh om losse
komin als om van
religie te veranderen
die de Raetsker dat
by dan sijn stem niet
konst.

57
geven om dat by van
religie verandert was en
sijn ziel te kort hadde
gedaen om dat hy dat
geleghet hadde is hy in boete
geslagen van sestig du
sent gulden en afgeset dar
by en gingen totu die
namiddag ook mit een
bootje op de rivier de seine
waeren en dronken den en
plaats seer gesond waeter
so se seiden en wierende
de menschen van onbiken
de gebreken geneesen
en van daer gingen by
wederom te doct rae
de stadt toe en wieden
savondts van die popman
admirabl getraectert
mit admirabl seone
kerfen en ander fruit
Loe

wilke men daer in
te overvloet heeft
en syn in gans frank-
rijk niet beter te
koomen als aldaer tot
Rouen of daer omtrant
andere daegs sijnde
den 28^{en} den 28^{en} gingen wij met
juni de Messagier van daer
na Paris en passeerden daer
door eenige dorpen tot den
den 29^{en} wij sanden daeg tegen
aavont tot St Dennis
quamen nae dat wij tot
Pont eij baddeu gijch
daer gikoomen sijnde
vrad de Messagier wij
niet by ons en gingen
wij doen van de poort
mit intentie om in't
Presoor te sien maer
st super gijch ons
wt ant wort dat
s 419

op een andertijt weder
moeten koomen s waer
te veel bermoydt door
dien het heylige daeg was
gewest en daer int
mosten wij weder mar-
schen als doer gijch
wij weder te paridey
den nae Paris en onder
wijens tusen paris en
St Dennis sagen wij
vele heylige pyramiden op
gijcht alwaer St Dennis
ale hem op Chomartijr de
kop was afgeslagen was
niet de kop moer wain
ruste d' en quam s
wonds tusen fieren
sijten tot Paris alwaer
wij doen in de haerling
St Germain gijch
mede die Jour ala
cha

wilke men daer in
te overvloedt heeft
en sijn in gans frank
rijk niet beter te
koomen als aldaer tot
Rouain of daer omtrent
andere daegs sijn de
den 28^{en} gingen wij met
de Messagier van daer
na Paris en passeerden
door eenige dorpen tot
wij sandere daegs togen
woudt tot St Dennis
quam in na dat wij tot
Pont ofy hadden gese
daer gikoomen sijn de
wad de Messagier wij
niet be

op een andertijt weder
mosten koomen te waer
te veel vermoydt door
dien het heylige dach was
geweest en daer mit
mosten wij weder mar
chieren als doen gingen
wij weder te pariden
doen na Paris en onder
wegens tussen paris en
St. Dennis sagen wij
vreesijde pyramyden op
geticht alwaer St Dennis
als hem op Thomartijr de
kop was afgeslagen was
niet de kop droet daer
rustede, en quam in ses
woudts tussen fier en

geste francois en
 gingen doe 5 andere
 den 30sten daegs de Oudeste wandel
 Juni Een in de Luttenbouwing
 sijnde een magnifique
 tum achter Gallais de
 Orleans en gingen sa-
 de 31sten daegs bij den de
 basaden van Holland
 in de kerck en 5 naem
 daegs gingen lij in de hilt
 Loria wandelen turtk
 het hof is van de kon-
 ningh achter de Luord
 gletten water in de
 Louvre in uyt sijt
 en ginge is een plaats
 niet te beschriuen van
 schoonheit en planjen
 it ja ik geloof dat
 in de

werelt by nae haer
 gelijc niet is des ande
 vrendaeghs gingen wij sien
 Lelies Royaal t wort gang
 veruolt gude anders
 midde een koninglyk huis
 en wort in t voort
 van eenige Princon 3 an
 den 2^{den} d. vrendaegs den twede
 Juli. Veruolmen wij dat de
 koning opkomende
 weech was en gingen
 wij doen nat middags
 met ons fioren een kare
 huerta en tredende
 koning tegen en oaan
 ons dicht aind stadt
 tegen met den suite
 van vijf duisende man
 in besag hem als
 doen vordde eerste
 Inael

ste. francois en
ingen doe s ander
egs dy edelstez wand
en in de Luttenbou
de een magnifique
in achter Gallais de
leans en gingen san
en daags by den An
fadent van Holland
de kerk en s naemid
ds gingen by in de kirk
re wandelen twitk
t hof is van de kon
igh achter de Louvre
tegen water in de
vord in nuyt sijt
ginge is een plaats

werelt by nae haer
gelijk niet is des and
vendaeghs gingen wy sien
Palles Royal t wolk gary
vervalt sude anders
mede een koninklyk huis
en wort in t woont
van eenige Princeen s an
den 2 d. d. vendags den twid
juli. s. v. v. naemen wy dat de
koning opkomende
wreck was en gingen
wy doen na t middags
met ons fietten een kars
kuiten en beson de
koning tegen en gaan
ons dicht ainde stadt

lens gelegen van de
 en van de Boskagen
 solitudes, soo sij se noem
 alwaer wy sagen, twee
 mids Rontom met spij
 in eke stont mede een
 dikant twolke van bin
 nen mede aen de poston
 en schoofden endt met sp
 gels bihangen was, alwaer
 so se ons seiden den koning
 die wils collationneert, waer
 daer gingen wy om het carat
 hbin nae de Menagancie
 alwaer wy sagen boor seft,
 die 13 e 14 vogelstruiffen,
 sijn latten, witte ravins,
 en alwaer ley vast indische
 vogels ja alles wat mtr
 bideviken best den witte
 was daer out Olyphante
 Lantwey

en diergelijke meer andere
 te veel om alhier te schryven
 en is bij geset een fraij huis
 je waer in de koningh sijn
 mede die wils gaet dierwaer
 en en collationneert in dat
 huis sijndes koninghs sijn
 honden altesamen uyt ge
 schildert nae het leven
 van daer gingen wy weder
 om nae het Pallais twolke
 in het aen loomen sijn
 louter goudt te weesen,
 want als de sondear op
 sijn kint gij daer niet
 oppien en is aen dit hof
 alles goudt twolke aen an
 deere Pallais geveert
 is het seyn den twindien
 tempel van Salomonte
 sijn

den landt in de werlt is
 daer se beter onder de saken
 worden gehouden als hiert
 voortwaer stont mit veel
 te Swonder van waerd
 marst gegootene bidden in
 van silber. Den thron al
 waer den koningh op sat was
 van Massijf silber, hooft
 tafels al gegooten silber,
 door de kamer gegaan sijn
 De quans by op een Galde
 rye waer van conige spritke
~~stonden~~ ~~stonden~~ als op de se ma

at waermer gij daer in
 mit soo gaet gij by een
 trappen op de werlt als
 albastardt sijn en daer
 mit de floers mining
 het gansche huis sijn
 van root wit sijn
 mit slijf slijf in d
 kamers van het slijf
 onder voortnamint
 rente merken stont
 Lidentie kamers des
 ings daer in de m
 geboestaden over
 is millioenen, (als

Quint simul inde
 trisima vires manib.
 moria libertas Batabra.
 Ludovici 14 invincendo celari
 tas incredibilis.
 Rovi Superati indignatio.
 Trajectum ad Mosam viro
 Ostantur longinq. nationa.
 Roma perturbata et praecep
 tatione parantur.
 Op een fontain in het ap
 partement van den koning
 Ludovico Magno fundatori quide
 publicae.
 Ludovico Magno victori perpe
 tuo.
 Ludovico Magno communiis
 nium salutes auctori
 Onders konings beult in de
 Orangerie
 Fro vitam Heroi parat am
 bitiosa perennem,
 Hec unum rerum denegat
 alma Patens.
 Ende meer andere de welke
 de tijd niet hadde se opte
 se krygen, kan het niet al
 verhalen het het sijn op

en indien het jon Phaelen
 jon genoot saekt, sijn dit
 jans overt dat sijet volke
 scrijven, en geef dat getuig
 misse daer van, dat niet
 ge loove frayer in gaus Euro
 pa, se in de gause werolte
 sijn, als dat, gelyk van
 verdichendene heb hord segge
 de welke Italien en meer
 der voor haem se plaetse
 door wader geroeght my Italic
 de dit noyt soo te hebben
 gevonden. Voamer van
 dat weder stercker was
 nad Paris soo koont
 sijn dinge daer een sijnde
 de 26. Julij des in twintijsten ty
 dingh dat de koningin
 was overleden, was oeg
 in het sijn groote droef
 se sijn gebaert woude,
 doch seide hadt eode
 de koningh sijnde in de
 scene

Quint simul urbe
trifina Erres manib.
moria libertas Batabia.
Ludovici 14 invincendo celer
tas incredibilis.

Rexi superati indignatio.
Trajectum ad Mosam vi rap
Mirantur longinq. nationes
Arma perturbate et praecip
tatione parantur.

Op een fontain in het ap
partement van den koning
Ludovico Magno fundatori quiet
publicae.

Ludovico Magno victori perpe
tuo.
Ludovico Magno communis om
nium salutis tutori.

Orde's Konings beelten
drangere
Ars vitam Heroi parat am
bitiosa perennem,
Hoc unum

en indien het jon Shaalen
jon genootsaekt syn dit
gans over dat sujet volke
serjven, en geef dat getuig
nisse daer van, dat niet
ge loove frayer In gans Euro
pa, ja in de ganze werltte
syn, als dat, godlyk van
verscheydene heb hoord segge
de welke Italien en meer
der voorhaomste placht
door weder gevoght my Italen
dy het noyt soo te hebben
gevonden: (waameer van
daer weder getrockt was
nao Paris soo loomt
sinaendage daer aen synde
dy 26. Jul. des ses du twintijften ty
dingh dat de koningin
Pae. s. Pae.

70
als
Le corps qui fut au monde, la plus
trieuse, la plus patiente, la plus
cuse. Elle ne m'a jamais domie
monde sujet de plainte, la plus
je luy en aye donne beaucoup com
me tout le monde le fait assez
que pouvons nous faire Messieurs
pour rendre sa memoire eternelle
M^{rs} pour honorer sa vertu. Dat is
soe aenfondt gebbet ick overlooms
de beste Princessa de welke oyt is
gewest in de werelt, als sy seer
dijnsfame, seer ~~gelyck~~ seer
gelyckertig, Nocht hoort sy my
gynen dominste vdan vanden
gh, waer tegen ick de grootste
vdan dy vdan dits hebbe gegand
vden is gelyckertig is herbede
ken hoort vdat sulde wy doud
on hat te stellen tot dy vdan
vden vdan vdan vdan vdan vdan
vden vdan vdan vdan vdan vdan
vden vdan vdan vdan vdan vdan

71
vrijdagh sijnde den vier en
twintigsten bin wederom
gegaen van Versailles nae
dat alles met groot wonder
hadde gesien na Paris, alwaer
enigen Dagen bleef sy maer
daeghes sijnde den derde Augusti
vrijdagh 3. Augusti
gegaen met de Mesager nae
Orleans, Bin was een naght
ander weeghs, tot dat 5 avont
laet, om ses uir arrivierden
gyngh Logeeren a la croix bleue
che alwaer men voor elf tijden
ter maent magnifiek is getru
teert, sanderit daeghs den
vrijdagh 5. Augusti
ter deegen besien saegen als
vden voor dert het beelt
van de Puissele d'orleans
twilck op de brugh de welck over
de rivier de Loire leit is
opgeroght van Metael gese
ten in het staet leggende
op de luier van 3 kruis.
gingen her mede vden
het wonderdall de herken
at

daer wabr niets
 bils oordeelde te
 ook ^{van} het huis ^{van} de
 hartogh van Orleans
 ook maar gemeen is
 is mede een fraeie
 op de wal t welk al
 geweest een Maliebaen
 is het dat gevonden
 tot Orleans hadde
 daer meer raers te
 gevonden den 6^{den}
 onderdagh quigh met
 scheppe de rivier af
 in men geeft een
 van is stuwens de man
 aen Blois toe en passert
 aen de kant door van
 Meun. en Beangency twee
 kleine plaatsjes sijn
 aen de kant van de rivier
 passerden mede veel
 dorpen dewelke seer
 want lagen aen de kant
 der rivier tot dat Ende
 lijk tot Blois s' avont

Dee 6^{den}

landen, en quamen aldaer
 aen aen de Galere t welk
 tegens loordigh de voor-
 naamste ordinaris is van
 gans franchrych en geeft men
 daeghs een eens, aldaer bleef
 wy s' vridighs den 5^{den} tot
 den avont waer vandaen
 wy nae den ceten gingen
 in een passoen aldaer sijn
 de ~~st~~ chesdemoiselles
 faurs, aldaer het seer coel
 hadde vonden. Blois is een
 plaetse seer Plaisant gele-
 gen in hangen van een seer
 grooten hoogen bergh, t welk
 seer incommood is langs de
 stracten en insonderkijft wan-
 neer het regent. aldaer is
 een Koninghlyk Pallais noch
 niet wel voltoeken, sijn
 gesticht door Fransiscus
 de eerste, de welke van
 Carolus quintus is oordwonder
 Egewest

1577

heeft, want het is
booren op een hooge
waer onder een groote
valleij is gelegen
door een ader is waer
de uijt de rivier de Loire
twelk admirabel is van
van de bergen is van
en halve mijle van daer
gen wy de ~~valleij~~ de fonteyn
die oetwilt twelk een fonteyn
is gemaect van twee heiligen
als daer geen water was ge
wirst op die plaetse soo heet
de een van de heiligen sijn
stok in de aerde gestrooken
lyk men des kalotn aldaer na
alle jaren een processe doet
gelyk mij de omgafte mensche
verhaelden, van daer gien
gen wy nae Burri
twelk mitde een schoone huys
is maer is niet voltrocken
gelyk

Deuggaens in Franckryck 27.
huysen sijn, en ging met
een nae on sij twelk mede
en srag huys is negh niet
al voltrocken. Poeghs
voor saint Marten gingen
wy nae de st. charters
merkt nae Vandome aldaer
wy sagen, het sainte lar
mes twelk onse heere
Christus wtinden over lara
rus, twelk een seer groot
reliquie, is waer inden men
ous op de oogen stiet
onder de neus en op de most
hebbe de historie hier van
Nader: want soude anders
telange sijn hier te ver
halen. Ben mitde menig
malen gegaen nae Menard,
twelk de charquis de menard
toehout Maistre de la
charse twelk het beste

huys

teet, want het is gelegen
boven op een heuvel, en
waer onder een groote
valley is gelegen, waer
voor een ader is, waer
de uyt de rivier de Loire
welk admirabel is van
in van de bergen van
en halve myle van daer
en wy de ~~fonteyn~~ de fonteyn
orchiese t welk een fonteyn
gemaect van twee heiligen
daer geen water was ge
rest op die plaetse, sook
een van die heyligen sijn
in de aerde gestoken ge
men des kaloen aldaer nu
jaren een processe doet
in myde omosele mensche
helden, van daer gien
wy nae Burri

deur gaens in Franckryck
huizen sijn, en gien met
een nae on sij t welk mede
een srag huis is negh niet
al voltrocken. Poaeghs
voor saint mertin gingen
wy nae de st. charters
merck nae Vandome alwaer
wy sagen, het sainte lar
mes t welk onse heere
christus vrienden over lasa
rus, t welk een seer groet
reliquie is waer inden men
ous op de oogen sterck
vonder de neus en op demont
hebbende historie hier van
nader, want soude anders
telange sijn hier te ver
halen. Ben mede menig
malen gegaen nae Menard,

170

koning teyde die vrucht van
 als dan in de vrucht van
 de omme p...
 met bynaat wat...
 gausse band...
 welke vop...
 wuise adu...
 principaler...
 als koste...
 kans gedy...
 get gorads...
 wist daer...
 ook niet...
 niet veel...

met verp...
 alder sage...
 is am...
 met groote...
 de koning...
 antider...
 daer op...
 Dauphin...
 bleve die...
 androge...
 en die...
 de koning...
 met de...

26

alle kindt van brane goudt
 biers met 100 Lovij...
 savonds...
 bij goged...
 nae Chantilly...
 is van Mont...
 gel...
 nae de fontaine...
 sijn niet...
 fontain...
 voster...
 alle...
 sinder...
 wipfont...
 eave...
 stoont...
 na Leancourt...
 de Prince...
 de Rochefoucault...
 siet...
 v...
 f...
 natuur...
 niet...
 get...
 v...
 alwaer...
 g...

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or a page from a manuscript. The text is written on aged, slightly yellowed paper. The handwriting is dense and fills most of the page. At the bottom, there is a signature that appears to be "Benjamin Franklin" and a date "1757".

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or a page from a manuscript. The text is written on aged, slightly yellowed paper. The handwriting is dense and fills most of the page. At the bottom, there is a signature that appears to be "Benjamin Franklin" and a date "1757".

Britannia op het 4de blad
 in die de fconingst bezeggen
 fies selgh qualite wint
 keft gindert fiench op alle
 rocheport is maer alrethel
 met by winder y gome graft
 alle d'ing vrom de gade
 gander d'ing d' fichting
 Swagerus on fief ugen
 oaffend Charanta twolk
 fel plady is alwaer in
 vrom fide en matige
 on hout fwindage
 twolk uge an de
 godelg is maandage
 quand wij tot
 froy fwindage
 met dit en hont
 (had det gepaffert
 fwindage tot petit
 met fofth y quand
 Blave alwaer de
 datu hont water
 ude bequand
 affeel of di
 Calon fraft
 fofth uge en
 ande wende is
 ve fpane
 leg die bmae
 tot luytke
 y hont fofth
 9. met ande

73 15 1/2

73 16 1/2

(21)

73 17 1/2

Britannia op het 4de blad
 met de wint y quand
 fwindage tot
 hont van d'ofte
 of u y gelf
 dat ter fof
 mosty gome
 de fultand
 andandot met
 Pyter Rot y
 fultun in
 gant loze
 fiv bafion
 roof als
 Reine de
 et de fwarre
 van alle
 waer me
 te hont
 waer in
 hau late
 bedekte
 oaringst
 ginge
 y fage
 doore
 fage
 gome
 die bmae
 de klonfte
 Comt met

74 17 1/2

(22)

Wat wat mede namme

o glab van cadde

boord se alho

andere dachse del

van ginge

andere groote

font fide

blit als by ons

wat groter als

by ons gebouwt

moet oot of

van de stad

Castel welck

dat ons plan

de deen bou

Regardat quomodo

mye staetor

utal in twe

mit deo

mye staetor

de fou

indou mit

Merantur aspectu

ipso mit wel

is mede

mit uyt

wordt

beuyt

my dat

dat een

de fou

mye

van Ste. Prictle van van de ...
 waerdy, met gear anu, uoyz gear
 feprouder van St. Louys in de
 uoyz tus doofz vol bewoonden
 van de nauwe uoyz veldt ...
 van daer ghrochz Tuoyz de huyz
 uoyz in huyz in quauz d'auoyz
 tot die twolk de uoyz staten
 Provence is in van partouant
 uoyz aldaer de stat huyz
 vast vuyz als in statz in
 gelaegz in een valley met uoyz
 bergz ouerige oghz den gaus
 Province, van de ooyz statz
 font in klein uoyz in de
 met fuy huyz is, de fuyz
 zibit aldaer in fuyz huyz
 in een uoyz uoyz fuyz in
 tot partouant uoyz is uoyz
 fuyz uoyz cabol d'oyz uoyz
 statz uoyz tot statz uoyz in
 van uoyz met in een fuyz
 gaus fuyz met fuyz fuyz
 fuyz daer fuyz uoyz fuyz
 in uoyz fuyz huyz fuyz in
 in fuyz in tot tot van tot
 huyz huyz uoyz uoyz tot
 tot daer in uoyz fuyz in
 aldaer in tot in in uoyz
 in d'oyz fuyz uoyz uoyz

in uoyz uoyz huyz met uoyz
 huyz uoyz uoyz in alle fuyz huyz
 alle de fuyz fuyz fuyz uoyz
 huyz in uoyz fuyz alle uoyz
 in daer daer is uoyz uoyz
 fuyz tot uoyz in de fuyz
 huyz huyz uoyz uoyz
 in uoyz d'oyz in fuyz huyz
 van daer fuyz in uoyz
 uoyz in uoyz d'oyz met dat fuyz
 Lon g'oyz uoyz huyz in huyz
 fuyz is huyz fuyz uoyz
 de Paus van Roman in fuyz
 met uoyz et uoyz fuyz in met
 g'oyz uoyz uoyz uoyz
 daer langer te huyz als uoyz de
 g'oyz daer in met huyz uoyz de
 uoyz in uoyz uoyz uoyz
 daer is een uoyz. Legat van de
 Paus in uoyz huyz uoyz in de
 abbe uoyz uoyz uoyz in uoyz
 in uoyz huyz van uoyz uoyz
 huyz als in uoyz uoyz uoyz
 tot (uoyz is in uoyz huyz huyz
 de uoyz met huyz van uoyz
 huyz uoyz de Paus tot in
 in uoyz in uoyz uoyz in huyz
 uoyz uoyz uoyz uoyz in uoyz
 fuyz in uoyz de Paus uoyz
 uoyz uoyz in uoyz huyz
 uoyz uoyz in uoyz huyz

21 d'oyz
 25
 uoyz
 uoyz

